

ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา
ไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Selected Administrative Factors Affecting the Implementation of the Policy
on Creating Opportunities, Equity and Equality in Education in Schools
under the Office of the Basic Education Commission, Surat Thani

สันติชูชัย ชำนาญ^{1*} กุลชลี จงเจริญ² และ ชูชาติ พ่วงสมจิตร์³

Santichuchai Chamnan^{1*} Koolchalee Chongcharoen² and Choochat Phuangsomjit³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ 2) ศึกษาสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรทางการบริหารกับสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ 4) ศึกษาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 450 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุโดยวิธีแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) สภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง และ 4) ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ด้านการกำกับ ตรวจสอบ และ ประเมินผล ด้านผู้นำองค์กร ด้านการสนับสนุนทรัพยากร และด้านข้อความนโยบาย ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาได้ร้อยละ 64.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร, การนำนโยบายไปปฏิบัติ, นโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และ ความเท่าเทียมทางการศึกษา

Article Info: Received 19 August, 2021; Received in revised form 26 October, 2021; Accepted 28 October, 2021

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อีเมล : thamespsu@gmail.com
Graduated Student in Educational Administration Division, Department of Education, Sukhothai Thammathirat Open University
Email: thamespsu@gmail.com

² อาจารย์ประจำแผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อีเมล : koolchalee@hotmail.com
Lecturer in Department of Educational Administration School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University
Email : koolchalee@hotmail.com

³ อาจารย์ประจำแผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อีเมล : Choochat.phu@stou.ac.th
Lecturer in Department of Educational Administration School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University
Email : Choochat.phu@stou.ac.th

* Corresponding Author

Abstract

The purposes of this study were to study: 1) the selected administrative factors affecting policy implementation in schools; 2) the state of the policy implementation in schools; 3) the relationship between selected administrative factors and the state of policy implementation in schools; and 4) the selected administrative factors affecting the implementation of the educational opportunity creation, equality and equality policy of schools under the Office of the Basic Education Commission in Surat Thani Province. The sample consisted of 450 school administrators and teachers. The employed research instrument was a questionnaire. The data were statistically analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson Product Moment Correlation, and Stepwise Multiple Regression Analysis. Research findings revealed that 1) both overall and specific aspects of selected administrative factors related to the policy implementation in schools were rated at the high level; 2) both overall and specific aspects of the state of the policy implementation in schools were rated at the high level; 3) in regards to the relationship between selected administrative factors and the state of policy implementation in schools, it was found that they correlated positively at the high level; and 4) the selected administrative factors affecting the implementation policy of schools were those of the monitoring and evaluation, organizational leadership, resource contribution, and policy text. All factors were able to predict 64.20% of the policy implementation in schools which was significant at the .01 level.

Keywords: selected administrative factors, policy implementation, equality opportunity building policy and educational equality

บทนำ

ประเทศไทยได้กำหนดนโยบายการศึกษาเพื่อเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ในรูปแบบที่หลากหลาย กำหนดให้ทุกภาคส่วนนำไปแปลงเป็นแผนงาน โครงการ และกิจกรรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วิจิตร ศรีสอาน และคณะ, 2563) โดยกระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทในการกำหนดแนวนโยบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติซึ่งบัญญัติความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) มีแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเป็นเครื่องมือในการกำกับทิศทางการปฏิบัติงานของกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัด โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาใน 5 เป้าหมายที่สำคัญ นอกจากนี้ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาที่สำคัญในด้านต่าง ๆ ทั้งหมด 6 ยุทธศาสตร์ และได้กำหนดให้การขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ได้แก่ การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวข้างต้นจะสามารถบรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะขึ้นอยู่กับการนำนโยบายและแผนดังกล่าวสู่การปฏิบัติ ซึ่งการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาทิ ลักษณะของนโยบาย ความเข้าใจของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ กระบวนการนโยบายตั้งแต่

ขั้นการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินนโยบาย เป็นต้น จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีปัจจัยที่สำคัญ ๆ ที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลสูงต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านข้อความนโยบาย ด้านการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ด้านศักยภาพและความสามารถของผู้นำองค์กร ด้านจิตสำนึกของผู้ปฏิบัติ นโยบาย และด้านการกำกับตรวจสอบ ประเมินผล (กล้า ทองขาว, 2563) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านอื่น ๆ อีก เช่น กลยุทธ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ศักยภาพของผู้ปฏิบัติตามนโยบาย และการสนับสนุนจากส่วนกลาง (ไพศาล บรรจสุวรรณ์, 2558) สำหรับการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษามีปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วย 1) แหล่งที่มาของนโยบาย ความชัดเจนของนโยบาย 2) การสนับสนุนนโยบาย 3) ความซับซ้อนในการบริหาร 4) สิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติ และการจัดสรรทรัพยากร (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2555) และจากการการสังเคราะห์ผลงานของนักวิชาการที่ผ่านมา พบว่า มีปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่สำคัญ ๆ อยู่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านข้อความนโยบาย 2) ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย 3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร 4) ปัจจัยด้านผู้นำองค์กร และ 5) ปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล (กล้า ทองขาว, 2563; Brewer & deLeon, 1983; Burdette, 2013; Francis et al., 2017; Ghasemi et al., 2016; Vajirakachorn, 2014) ทั้งนี้จากการศึกษาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติพบว่า ข้อความนโยบาย เป็นปัจจัยที่แสดงถึงลักษณะของนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาตามเป้าหมายของนโยบายได้เป็นอย่างดีและมีการประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายอย่างสม่ำเสมอ (อิทธิชัย สีดำ, 2553) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย เป็นการกำหนดนโยบายที่ระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนแน่นอน มีแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย (สุรเชษฐ์ กันตชาติพัฒนา, 2557) การสนับสนุนทรัพยากร เป็นการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินนโยบาย ซึ่งหมายรวมถึง งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร ซึ่งจะเป็นส่วนเสริมต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ (อภิรัชต์ สุดทองคง, 2556) ผู้นำองค์กร เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้นำต้องแสดงออกถึงลักษณะของภาวะผู้นำ มีทักษะ และความสามารถในการบริหารงาน รู้จักใช้อำนาจตามหน้าที่ มีกระบวนการตัดสินใจที่ไม่ซับซ้อน ให้ความสนับสนุนนโยบาย (วรเดช จันทรศร, 2554) และการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล เป็นการจัดให้มีระบบการกำกับ ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของบุคคลและองค์กรที่รับผิดชอบ การกำกับตรวจสอบมุ่งที่จะให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารนโยบาย และป้องกันการปิดเป็นเป้าหมายและการหันเหทรัพยากรไปในทางที่ผิด (กล้า ทองขาว, 2563) สำหรับกระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งจากการสำรวจวรรณกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า ตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) การกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมตามนโยบาย 2) การกำหนดและจัดสรรทรัพยากรตามนโยบาย 3) การสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามนโยบาย 4) การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานตามนโยบาย และ 5) การกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบาย (กล้า ทองขาว, 2563; Sabatier & Daniel, 1980; Sandra et al., 2003; Van Meter & Van Horn, 1975)

สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมยังไม่เป็นไปตามแผนนโยบาย และเป้าหมายที่วางไว้ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ นักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 2.33 และ 1.51 ตามลำดับ และมีนักเรียนด้อยโอกาสในด้านต่าง ๆ จำนวน 51,297 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2562) ซึ่งปัญหาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการปฏิบัติตามนโยบายและปัจจัยที่ส่งผลให้การปฏิบัติตามนโยบายยังไม่บรรลุผลสำเร็จในระดับหน่วยปฏิบัติ จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักได้ถึงความสำคัญของการวิจัย ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

ไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายสู่ไปการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

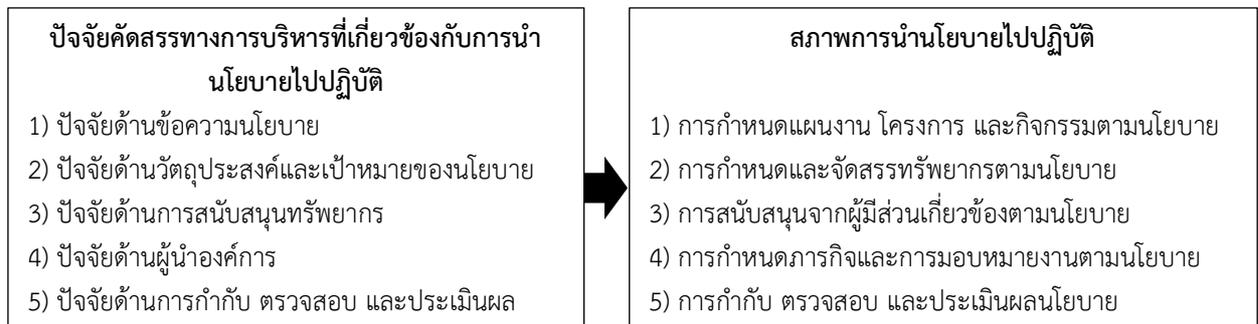
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาสภาพการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติกับสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา และกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งกำหนดขอบเขตของเนื้อหาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective: IOC) รายข้อ อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ได้เท่ากับ 0.93 และ 0.95 ตามลำดับ จากนั้น ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมกับแบบซองที่ติดแสตมป์เพื่อส่งกลับมายังผู้วิจัย ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 450 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยประชากร ได้จำนวนผู้บริหาร จำนวน 225 คน และครู จำนวน 225 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษาและการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 210 ฉบับ และแบบสอบถามของครู จำนวน 210 ฉบับ รวม 420 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.33

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทั้งปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา โดยกำหนดค่าเฉลี่ยของการแปลผลข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึง ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อย

1.00-1.50 หมายถึง ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติกับสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้สถิติหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (pearson product-moment correlation: r) และวิเคราะห์ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (multiple regression analysis) โดยวิธีแบบขั้นตอน (stepwise)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เพื่อทราบถึงปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 5 ปัจจัย อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายปัจจัย อยู่ในระดับมากทุกรายการ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.95-4.39 โดยปัจจัยด้านผู้นำองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.39 และปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.95 (ตาราง 1)

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวม

รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. ปัจจัยด้านข้อความนโยบาย	4.19	0.50	มาก
2. ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย	4.35	0.49	มาก
3. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร	3.95	0.65	มาก
4. ปัจจัยด้านผู้นำองค์กร	4.39	0.49	มาก
5. ปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล	4.18	0.46	มาก
รวมเฉลี่ย	4.21	0.40	มาก

2. สภาพการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เพื่อทราบถึงสภาพการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกรายการ คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.84 - 4.37 โดยการกำหนดแผนงานโครงการ และกิจกรรมตามนโยบาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.37 และการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามนโยบาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.84 (ตาราง 2)

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวม

รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. การกำหนดแผนงานโครงการ และกิจกรรมตามนโยบาย	4.37	0.46	มาก
2. การกำหนดและจัดสรรทรัพยากรตามนโยบาย	4.18	0.51	มาก
3. การสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามนโยบาย	3.84	0.69	มาก
4. การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานตามนโยบาย	4.35	0.45	มาก
5. การกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบาย	4.20	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.19	0.44	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติกับสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติกับสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติกับสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .753 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล (X_5) กับสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงสุด ($r = .719$) และปัจจัยด้านข้อความนโยบาย (X_1) กับสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ ($r = .439$) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำสุด ($r = .439$) (ตาราง 3)

ตาราง 3

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติกับสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

	สภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ					(Y_{tot}) สภาพ การนำ นโยบายไป ปฏิบัติ ของ สถานศึกษา
	(Y_1) การกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรม ตามนโยบาย	(Y_2) การกำหนดและจัดสรรทรัพยากรตาม นโยบาย	(Y_3) การสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตาม นโยบาย	(Y_4) การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ตามนโยบาย	(Y_5) การกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล นโยบาย	
ปัจจัยด้านข้อความนโยบาย (X_1)	.395**	.380**	.292**	.444**	.351**	.439**
ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายนโยบาย (X_2)	.455**	.420**	.265**	.430**	.406**	.463**
ปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร (X_3)	.497**	.591**	.453**	.467**	.513**	.605**
ปัจจัยด้านผู้นำองค์กร (X_4)	.606**	.623**	.410**	.691**	.586**	.685**
ปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล (X_5)	.600**	.688**	.454**	.542**	.736**	.719**
ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำ นโยบายไปปฏิบัติ (X_{tot})	.658**	.701**	.490**	.662**	.667**	.753**

4. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน เพื่อหาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ตัวแปรปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล (X_5) เป็นปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้หรืออำนาจพยากรณ์ (Adjusted R^2) เท่ากับ .516 แสดงว่าตัวแปรปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 51.60

เมื่อเพิ่มตัวทำนายในการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรปัจจัยด้านผู้นำองค์กร (X_4) ช่วยทำให้มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้หรืออำนาจพยากรณ์ (Adjusted R^2) เพิ่มขึ้นเป็นเท่ากับ .605 ตัวแปรปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร (X_3) ช่วยทำให้มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้หรืออำนาจพยากรณ์ (Adjusted R^2) เพิ่มขึ้นเป็นเท่ากับ .637 และตัวแปรปัจจัยด้านข้อความนโยบาย (X_1) ช่วยทำให้มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้หรืออำนาจพยากรณ์ (Adjusted R^2) เพิ่มขึ้นเป็นเท่ากับ .642 นั้นหมายความว่า ตัวแปรปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล ตัวแปรปัจจัยด้านผู้นำองค์กร ตัวแปรปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร และตัวแปรปัจจัยด้านข้อความนโยบาย สามารถร่วมกันเป็นปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 64.20 ส่วนตัวแปรปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย (X_2) ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะนำมาใช้เป็นปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษาได้ (ตาราง 4)

ตาราง 4

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ (Adjusted R^2) และการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย

ตัวแปรต้น	R	R^2	Adjusted R^2	Std. error	F	p-values
X_5	.719	.518	.516	.030	448.441**	.000
$X_5 X_4$	.779	.607	.605	.276	321.454**	.000
$X_5 X_4 X_3$	.800	.640	.637	.265	246.235**	.000
$X_5 X_4 X_3 X_1$	.803	.645	.642	.263	188.617**	.000

หมายเหตุ : ** $p < .01$

ตาราง 5

ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β)

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-values
	B	Std.error	β		
(Constant)	.600	.142		4.230**	.000
X ₅	.394	.037	.411	10.561**	.000
X ₄	.246	.037	.273	6.595**	.000
X ₃	.139	.025	.207	5.562**	.000
X ₁	.074	.030	.084	2.514**	.012

R = .803, R² = .645, Adjusted R² = .642, Std.error = .263, F = 188.617

หมายเหตุ : **p < .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำตัวแปรปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษามาสร้างสมการพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y = .600 + .394(X_5) + .246(X_4) + .139(X_3) + .074(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = .411Z_5 + .273Z_4 + .207Z_3 + .084Z_1$$

อภิปรายผล

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ผลจากการวิจัย พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีนโยบายที่เกี่ยวข้องปรากฏอยู่ในพันธกิจทุกระดับการศึกษา และได้ดำเนินการตามนโยบายเป็นอย่างดี โดยปัจจัยด้านผู้นำองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทางขับเคลื่อนนโยบายในระดับเขตพื้นที่ จัดทำมาตรการในการส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อนตามนโยบาย แสดงออกถึงลักษณะของภาวะผู้นำ มีทักษะ และความสามารถในการบริหารงาน รู้จักใช้อำนาจตามหน้าที่ ให้ความสนับสนุนนโยบาย (วรเดช จันทรศร, 2554) และใช้ศักยภาพของตนเพื่อขับเคลื่อนภารกิจให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (เกียรติศักดิ์ เศรษฐพิณิจ, 2556) อีกทั้งมุ่งสร้างการเปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ที่สะท้อนถึงจุดมุ่งหมายเพื่อการบรรลุตามนโยบาย (Daft, 2008; Jones & George, 2016) ส่วนปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ในการดำเนินการตามนโยบาย ยังมีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินการตามนโยบายอยู่น้อย ผู้รับผิดชอบตามนโยบายยังขาดการส่งเสริมอำนวยความสะดวกทั้งในด้านเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ (อารีย์ วิธิศุภกร, 2546) อีกทั้งขาดระบบสารสนเทศที่สอดคล้องและพอเพียง และขาดความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Edwards, 1984)

2. การวางแผนและดำเนินงานอย่างเป็นระบบส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา

ผลจากการวิจัย พบว่า สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการอย่างเคร่งครัดตามนโยบายเพื่อสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาการศึกษาระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 และยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย (สำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) อีกทั้งสถานศึกษาดำเนินการกำหนดแผนงานโครงการ และกิจกรรมตามนโยบาย กำหนด และจัดสรรทรัพยากร การสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน และการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลตามกระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติตามแนวคิดของ กล้า ทองขาว (2563) โดยดำเนินการกำหนดแผนงานโครงการ และกิจกรรมตามนโยบาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาดำเนินการกำหนดแผนงานโครงการ และกิจกรรมตามนโยบายได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดอย่างมีระบบ มีกระบวนการทบทวนตรวจสอบ และวิเคราะห์ถึงสัมฤทธิ์ผลของนโยบายที่เกิดขึ้น เพื่อแสวงหาและใช้ข้อมูลสำหรับการปรับปรุงประสิทธิภาพของการดำเนินการตามนโยบาย (สัญญา เคนาภูมิ, 2560) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัย พบว่า ด้านการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามนโยบาย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามนโยบายในทุกระดับของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

3. การกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลในทุกขั้นตอนของการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติส่งผลต่อผลสำเร็จในการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

ผลจากการวิจัย พบว่า ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติหลายปัจจัยส่งผลต่อการปฏิบัติตามนโยบายให้บรรลุผลสำเร็จ โดยเฉพาะปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล กระทำอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนของกระบวนการนโยบาย เพื่อวัดความก้าวหน้าผลการปฏิบัติของนโยบาย ตลอดจนการเขียนรายงานสรุป เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามนโยบาย ส่งผลให้ปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด ส่วนปัจจัยด้านข้อความนโยบาย มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุด ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากข้อความนโยบายยังเป็นข้อความที่ระบุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายที่ไม่มีความชัดเจน ไม่สะท้อนแนวปฏิบัติวิธีดำเนินการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ส่งผลให้ปัจจัยด้านข้อความนโยบายมีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุด

4. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวน 4 ปัจจัย

ผลจากการวิจัย พบว่า ปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร จำนวน 4 จาก 5 ปัจจัย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล (X_5) ($\beta = .411$) ปัจจัยด้านผู้นำองค์กร (X_4) ($\beta = .273$) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร (X_3) ($\beta = .207$) และปัจจัยด้านข้อความนโยบาย (X_1) ($\beta = .084$) ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) เท่ากับ .803 และค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้หรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 64.20 (Adjusted $R^2 = .642$) ทั้งนี้จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานจะเห็นว่าปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติในปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล (X_5) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าจะส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาเพิ่มขึ้น .411 หน่วย ปัจจัยด้านผู้นำองค์กร (X_4) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าจะส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาเพิ่มขึ้น .273 หน่วย ปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร (X_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าจะส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาเพิ่มขึ้น .207 หน่วย และถ้าปัจจัยด้านข้อความนโยบาย (X_1) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย

คาดว่าจะส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาเพิ่มขึ้น .084 หน่วย โดยที่แต่ละปัจจัยส่งผลต่อการนำปฏิบัติของสถานศึกษา ดังนี้

ปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล (X_5) เป็นปัจจัยแรกที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบายของสถานศึกษาในการดำเนินการตามนโยบาย สามารถควบคุม วัดความก้าวหน้าของผลการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการของนโยบาย (Van Meter & Van Horn, 1975) รวมทั้งมีกระบวนการกำหนดขอบเขตการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานสรุป เพื่อใช้ในการตัดสินใจได้และเป็นแนวทางในการปฏิบัติ (Anderson, 2003) นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติตามนโยบายยังจัดให้มีระบบการกำกับ ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของบุคคลที่รับผิดชอบ มุ่งที่จะให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารนโยบายที่ส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ (กล้า ทองขาว, 2563)

ปัจจัยด้านผู้นำองค์กร (X_4) เป็นปัจจัยที่สองที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ จากการศึกษาพบว่าผู้นำองค์กรได้แสดงออกถึงความพยายามในการโน้มน้าวบุคลากรภายในหน่วยงาน ให้กำลังใจ จูงใจ และให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย แสดงออกถึงคุณลักษณะ รูปแบบ วิธีการของผู้บริหารขององค์กรในการใช้ศักยภาพของตน เพื่อขับเคลื่อนภารกิจให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (เกียรติศักดิ์ เศรษฐพิณิจ, 2556) อีกทั้งผู้นำได้แสดงออกถึงลักษณะของภาวะผู้นำ มีทักษะ และความสามารถในการบริหารงาน รู้จักใช้อำนาจตามหน้าที่ มีกระบวนการตัดสินใจที่ไม่นับซ้อน ให้ความสนับสนุนนโยบาย (วรเดช จันทรศร, 2554)

ปัจจัยด้านการสนับสนุนทรัพยากร (X_3) เป็นปัจจัยที่สามที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในการปฏิบัติตามนโยบายนั้นมีการสนับสนุนทรัพยากรเป็นองค์ประกอบหรือสิ่งส่งเสริม อำนวยความสะดวกให้การนำนโยบายไปปฏิบัติ ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย บุคลากรผู้ปฏิบัติ เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ สอดคล้องกับทัศนะของ Edwards (1984) ที่กล่าวว่า การสนับสนุนทรัพยากรที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงจำนวนบุคลากรที่พอเหมาะและมีความชำนาญที่เพียงพอ มีระบบสารสนเทศที่สอดคล้องและพอเพียง มีความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น สถานที่ปฏิบัติงาน เครื่องมือ และงบประมาณที่จำเป็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องใช้เป็นส่วนเสริมต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ (อิริรัชต์ สุดทองคง, 2556)

ปัจจัยด้านข้อความนโยบาย (X_1) เป็นปัจจัยที่สี่ที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องมาจากข้อความนโยบายที่กำหนดขึ้นในการชี้แจงนโยบายมีความชัดเจน สร้างความเข้าใจที่ตรงกันในขอบข่ายของนโยบาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตรงกับความต้องการของพื้นที่ที่เป็นหน่วยปฏิบัติ คือ สถานศึกษา รวมทั้งสามารถมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ (อิทธิชัย สีดำ, 2553)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการตามนโยบายให้มีความเพียงพอเหมาะสมในทุกด้าน ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านกำลังคน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในกรณีที่มีทรัพยากรจำนวนจำกัด สถานศึกษาอาจมีการระดมทรัพยากรเพื่อให้การนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบาย
2. สถานศึกษาควรกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาความร่วมมือและการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบาย
3. หน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่จำเป็นต้องกำหนดนโยบายด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัย ด้านการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผล ด้านผู้นำองค์กร

ด้านการสนับสนุนทรัพยากร และด้านข้อความนโยบาย รวมทั้งมีการกำกับติดตามกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

4. หน่วยงานต้นสังกัดต้องให้ความสำคัญกับการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาอย่างจริงจังเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทและใช้ศักยภาพในฐานะผู้นำองค์การในการนำนโยบายนำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอต่อการดำเนินการตามนโยบาย และหน่วยงานระดับสูงในระดับกระทรวงซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายควรกำหนดข้อความนโยบายให้มีความชัดเจน ระบุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนโยบาย ขอบข่ายที่นโยบายครอบคลุมและระเบียบวิธีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลนโยบาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่มีผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา และการศึกษาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารด้านอื่น ๆ ตลอดจนการศึกษปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่มีผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษากับกลุ่มประชากรสังกัดอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*.

สยามสปอร์ต ซินดิเคท.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563-2565)*. กระทรวงศึกษาธิการ.

กล้า ทองขาว. (2563). หน่วยที่ 3 การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นโยบาย การวางแผน และการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา หน่วยที่ 1-5 (น. 1 - 86)*. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เกียรติศักดิ์ เศรษฐพิณิจ. (2556). *ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม*

[วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. สุวีริยาสาส์น.

ไพศาล บรรจสุวรรณ. (2558). *การนำนโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด*

สุราษฎร์ธานี [ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วเดช จันทรร. (2554). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. สหายบล็อกและการพิมพ์.

วิจิตร ศรีสอาน, ทองอินทร์ วงศ์โสธร, และ เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2563). หน่วยที่ 1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับนโยบายและ

การวางแผน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นโยบาย การวางแผนและการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา หน่วยที่ 1-5*

(น. 1-91). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2555). *นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ (พิมพ์ครั้งที่ 25)*. เสมาธรรม.

สัญญา เคนาภูมิ. (2560). การประเมินผลนโยบายสาธารณะ : หลักการ รูปแบบ และวิธีการ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*

มหาสารคาม, 11(1), 33-48.

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการพุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับประกาศ*

ราชกิจจานุเบกษา). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2562). รายงานการติดตามการขับเคลื่อนการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส เด็กออกกลางคัน และเด็กตกหล่นในรูปแบบที่เหมาะสม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สุราษฎร์ธานี: การพิมพ์.
- สุระเชษฐ์ กันตนิพนธ์พัฒน์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารวิชาการเพื่อรับใช้สังคมไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ [ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิรัชต์ สุตทองคง. (2556). อิทธิพลของปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มีผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อารีย์ วิศิษฐกร. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติในสถาบันวิชาการ ทหารอากาศชั้นสูง [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อิทธิชัย สีดำ. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาษาอังกฤษ

- Anderson, J. (2003). *Public policy making: An introduction* (3rd ed.). Mifflin College.
- Brewer, G. D., & deLeon, P. (1983). *The foundations of policy analysis*. Dorsey.
- Burdette, K. R. (2013). *Factors affecting the implementation of policy 2450, distance education and the West Virginia Virtual School, as perceived by principals/assistant principals, counselors, and distance learning contacts and/or course facilitators* (Order No. 3571588) [Doctoral dissertation, West Virginia University]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Daft, R. L. (2008). *The leadership experience* (4th ed.). Thomson South-Western.
- Edwards, G. C. III. (1984) *Implementing public policy*. Congressional Quarterly.
- Francis, N. N., Ngugi, M., & Kinzi, J. (2017). Influence of selected factors on the implementation of information and communication technology policy in public secondary schools in Naivasha sub-county, Kenya. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology*, 13(2), 70-86.
- Ghasemi, M., Shahriyari, H., & Bandani, E. (2016). Identifying and prioritizing the effecting factors on implementing policies of medical science University of Zabol. *Problems and Perspectives in Management*, 14(3), 396-400.
- Jones, G. R., & George, J. M. (2016). *Contemporary management* (9th ed.). McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample sizes for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Sabatier, P., & Daniel, M. (1980). The implementation of public policy: A framework of analysis. *Policy studies journal contents*, Special issue, 538-560.
- Sandra, H., Michale, M., & Gerd, S. (2003). *Policy formulation and implementation*. Bodenkultur.
- Sergiovanni, T. J., Burlingame, M., & Coombs, F. S. (1992). *Educational governance and administration* (3rd ed.). Prentice Hall.

- Vajirakachorn, S. (2014). *Factors affecting the implementation of government air pollution reduction and elimination policy: A case study of Map Ta Phut Industrial Estate, Rayong province, Thailand*. Southampton: W I T. <http://dx.doi.org/10.2495/EID140591>.
- Van Meter, D. S., & Van Horn, C. E. (1975). The policy implementation process: A conceptual framework. *Administrative & Society*, 6(4), 445-488.